

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Оксана РАТІ

«31» серпня 2023 р.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Відділення: підприємництва та торгівлі

Циклова комісія: фінансово - облікових дисциплін

Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма: «Товарознавство і логістична діяльність»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Мова викладання: українська

Ужгород 2024

Укладачі: Катерина ІНДУС, доцент, кандидат економічних наук.

Валерія СМОЧКО, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Рецензент: Еріка ЮГАС, к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування УТЕІ ДТЕУ

Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії фінансово - облікових дисциплін

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії Валерія СМОЧКО

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки, розвитку ОПП та випуску фахівців за нею.

Протокол № 1 від 30.08 2023 р.

Керівник групи: Ганна ДАНКО

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ

«__» _____ 2024 р.

«__» _____ 2025 р.

«__» _____ 2026 р.

1. Мета навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Робоча програма з дисципліни «Економічна теорія» призначена для підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр», освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність», спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля» та складена за навчальною програмою «Економічна теорія», затвердженою педагогічною радою ВСП «УТЕФК ДТЕУ» від 31 серпня 2023 р., протокол № 1.

Робоча програма складається з тематичного плану, розрахованого на 90 годин (3 кредити ЄКТС) з яких 48 аудиторних годин для денної форми навчання, вимог до знань та умінь здобувачів освіти, критеріїв оцінювання, списку рекомендованих джерел.

Метою вивчення дисципліни «Економічна теорія» є надання фундаментальних теоретичних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку, для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності більш повно задовольняти потреби людей.

Завданням навчальної дисципліни є розкриття суті соціально-орієнтованої ринкової економіки, логіки функціонування ринкових відносин у конкретних господарських системах, соціально-економічних суперечностей підприємницького господарювання.

Основними завданнями дисципліни є:

- 1) Вивчення основних засад теорії економічного розвитку суспільства (дослідження основних етапів становлення економічної теорії як науки, пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій);
- 2) Розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- 3) Засвоєння фундаментальних знань про економічне життя суспільства, а саме: основних економічних категорій, законів, закономірностей, тенденцій.
- 4) Характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік.
- 5) Формування навичок самостійної роботи при виконанні практичних завдань.

Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Метод вивчення – лекційно-практично-семінарський.

Для вивчення дисципліни поєднують традиційні та нетрадиційні методи навчання із використанням інноваційних технологій навчання :

- словесні (лекції, бесіди, пояснення, дискусії, інструктажі, консультації);
- наочні (схеми, таблиці, презентації);
- практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання, моделювання ситуацій, робота в малих групах).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 12 бальною шкалою:

«12,11,10» - відмінно; «9,8,7» - добре; «6,5,4» - задовільно; «3,2,1» - незадовільно.

Основні поняття дисципліни:

Економічні потреби та інтереси. Відтворення. Національне багатство. Конкуренція і монополія. Гроші. Закони грошового обігу. Попит і пропозиція. Ціни і ціноутворення. Ринок. Інфраструктура ринку. Види ринків. Інфляція. Державний бюджет. Дефіцит і профіцит. Кругообіг ресурсів і доходів. Види доходів. Соціальний захист населення. Нерівність у доходах. Міжнародні економічні відносини.

Результатами вивчення дисципліни «Економічна теорія» є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей і пріоритетів економічної політики.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, використовуються мультимедійні презентації, відео, робочі зошити – опорні конспекти, випереджувальні завдання студентів тощо.

Семінарські заняття проводяться з використанням результатів науково-пошукової роботи студентів, захисту цих результатів; поширеними є ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використання сучасних професійних програмних засобів.

Практичні заняття проводяться на попередньо підготовленому матеріалі для виявлення ступеня оволодіння студентами теоретичним матеріалом, завданнях різної складності для розв'язування їх студентами на заняттях згідно інструкційних завдань та методичних розробок. Заняття проводяться у вигляді розв'язуванні задач і вправ.

Самостійна робота студентів - у відповідності до Положення про самостійну роботу здобувача освіти ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

2. Результати навчання з дисципліни «Економічна теорія»

Товарознавство і логістична діяльність (ОС фаховий молодший бакалавр)

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

Програмні результати навчання:

Результати навчання (РН)	РН 2 Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності із професійною метою. РН 7 Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.
---------------------------------	--

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
Початковий	«2»- незадовільно	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями.
		Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
Середній	«3»- задовільно	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
		Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.
		Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
Достатній	«4» - добре	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
		Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок.
		Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
Високий	«5» - відмінно	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.
		Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
		Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

4. Засоби оцінювання

- поточне опитування;
- тестовий контроль (закриті тести; спеціалізовані комп'ютерні програми та Інтернет-ресурси);
- підсумковий контроль – диференційований залік.

**ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

для денної форми навчання І ТЛД (11)

Назва розділів, тем програми	Кількість годин				СРС
	Всього	Аудиторних			
		Лекційних	Практичні роботи	Семінарські заняття	
Тема 1 Предмет, метод і функції економічної теорії	2	2	-	-	-
Тема 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	2	2	-	-	-
Тема 3. Економічна система суспільства. Власність у системі економічних відносин	4	2	-	2	-
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	6	2	4	-	-
Тема 5. Теорія грошей	4	2	-	2	-
Тема 6. Ринкова економіка: суть, функції і структура.	8	2	4	2	-
Тема 7. Теорія поведінки споживача	2	2	-	-	-
Тема 8. Підприємство і підприємництво. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва	6	2	4	-	-
Тема 9. Фінансово-кредитна система	4	2	2	-	-
Тема 10. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість і відтворення робочої сили в перехідній економіці	2	2	-	-	-
Тема 11. Тенденції розвитку сучасної економіки. Сутність процесу суспільного відтворення	4	4	-	-	-
Тема 12. Закономірності розвитку світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок	2	2	-	-	-
Всього за І семестр	48	28	10	10	-
<i>Разом</i>	<i>48</i>	<i>28</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>-</i>

Зміст дисципліни (теми програми)
Структура навчальної дисципліни
для денної форми навчання І ТЛД «А» (9)

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Види роботи на занятті	Форми контролю
Тема 1. Предмет і методи економічної теорії.				
<p>Знати: сутність предмету економічної теорії та політичної економії, та їх відмінності; функції економічної теорії; сутність продуктивних сил і виробничих відносин та їх структуру; сутність економічних законів, категорій, їх класифікацію; метод економічної теорії і які його складові елементи; сутність і складові матеріального виробництва, та його чинники.</p> <p>Вміти: визначати предмет економічної теорії та політекономії; робити аналіз функцій економічної теорії; пояснювати сутність продуктивних сил та виробничих відносин; визначати метод економічної теорії та його складові елементи; давати характеристику матеріального виробництва та його чинники.</p>	<p><u>Заняття №1</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.1 Предмет, метод і функції економічної теорії</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Становлення і основні етапи; розвитку економічної теорії як науки. 2. Сучасні напрямки, школи і течії економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні. 3.Предмет дослідження в економічній теорії. Складові частини сучасної економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. 4.Економічні категорії, закони і принципи. 5.Функції економічної теорії. 6.Місце економічної теорії в системі. конкретно-економічних наук. <p>Література:№ 1,9,11,12,13,14,15,16,18,19,20,21,23, 24, 30, 31, 32</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Усне опитування
	<p>Семінарське заняття №1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.2 Зародження, основні напрями та етапи розвитку економічної теорії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка як наука. Цілі і функції економічної теорії. 2. Економічні категорії та закони. 3. Порівняння методологічної бази економічної теорії та 	2	Доповіді студентів, робота з роздатковим матеріалом, елементи	Опрацювання питань плану

<p>Знати: основні економічні ідеї та твори епохи Київської Русі; розвиток економічної думки України в добу феодалізму.</p> <p>Вміти: розрізняти основні економічні ідеї в період XVIII – XIX століття; визначати місце і роль української економічної науки у світовому масштабі; давати аналіз економічної думки Київської Русі; відрізняти вплив західної економічної думки на українську періоду феодалізму; давати характеристику основних економічних ідей Т.Г.Шевченка, Лесі Українки, М.Драгоманова та інших; розуміти вплив марксизму на економічну думку в Україні у XIX столітті; давати характеристику і аналіз економічної науки в сучасній незалежній Україні.</p>	<p>інших наук Література: №1,9,11,12,13,14,15,16,18,19,20,21,23, 24, 30, 31, 32</p>		<p>бесіди</p>	
Тема 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси				
<p>Знати: основні проблеми організації виробництва і їх взаємозв'язок; взаємозв'язок основних проблем для ефективного і раціонального розвитку господарства на всіх рівнях; визначення основних економічних ресурсів:</p>	<p><u>Заняття №2</u> Лекція №2 Тема 2.1. Тема: Основні моделі економічної системи. План: 1.Економічна система її сутність і складові; 2.Основні ознаки економічної системи; 3.Типи економічних систем. Література: №1,9,11,12,13,15,16,18,20,24, 25,28,30</p>	<p>2</p>	<p>Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда</p>	<p>Усне Опрацювання питань плану</p>

<p>земля, праця, капітал, підприємницькі здібності, інформація;</p> <p>причини і основні проблеми, які заважають ефективному використанню економічних ресурсів в сучасній Україні.</p> <p>Вміти:</p> <p>дати характеристику і зробити аналіз основних проблем організації економіки;</p> <p>пояснити на прикладі життя в природі, роль і значення раціональної організації господарства;</p> <p>визначити роль і значення чинників виробництва в сучасному світі, на прикладі передових країн Заходу;</p> <p>пояснити причини, які привели до не раціонального використання економічних ресурсів у сучасній Україні</p>				
Тема 3. Економічна система суспільства. Власність у системі економічних відносин				
<p>Знати:</p> <p>сутність категорій власності;</p> <p>знати аналіз основних складових категорій власності;</p> <p>основні суб'єкти і об'єкти права власності; як і чому відбувалася еволюція форм власності з найдавніших часів;</p> <p>визначати основні проблеми при трансформуванні відносин власності у сучасній Україні.</p> <p>Вміти:</p> <p>визначити юридичний і економічний зміст власності;</p> <p>дати характеристику всіх форм власності;</p>	<p><u>Заняття №3 Лекція №3</u></p> <p style="text-align: center;">Тема 3.1. Структура і зміст економічної системи</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <p>Формаційний та цивілізаційний підходи до процесів суспільного розвитку. Об'єктивні основи розвитку людської цивілізації.</p> <p>Економічна система, її сутність та структурні елементи.</p> <p>Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи.</p> <p>Типи і еволюція економічних систем.</p> <p>Власність як економічна категорія. Місце та роль власності: економічній системі. Власність та право власності. Суб'єкти та об'єкти власності.</p> <p>Види і форми власності та форми господарювання.</p> <p>Місце і роль людини в економічній системі</p> <p>Література: № 1,2,4,5,7,9,10,11,12,13,14,18,20,24,25,27,28</p>	2	<p>Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда</p>	<p>Усне опитування</p>

<p>орієнтуватися в особливостях і закономірностях розвитку різних типів економічних систем; проаналізувати проблеми приватизації і роздержавлення в сучасній Україні; розкрити проблеми приватизації землі у сучасний період.</p>	<p>Заняття №4 Семінарське заняття №2 Роздержавлення і приватизація в Україні, проблеми і цілі. План: 1.Причини і необхідність проведення реформи відносин власності в незалежній Україні; 2.Роздержавлення і її сутність, значення; 3.Форми приватизації, наслідки і межі. Література: № 1,2,4,5,7,9,10,11,12,13,14,18,20,24,25,27,28</p>	2	Доповіді студентів, робота з роздатковим матеріалом, елементи бесіди	Опрацювання питань плану
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція				
<p>Знати: - основні засади виробництва як суспільного процесу. - основні фактори суспільного виробництва, визначення ефективності суспільного виробництва та її показників. Вміти: - будувати та застосовувати криву виробничих можливостей; - опанування основними категорійними поняттями товару, товарного виробництва та вартості.</p>	<p>Заняття №5 Лекція №4 Тема 4.1. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція План: 1.Виробництво як суспільний процес, його сутність, структура 2.Основні фактори суспільного виробництва та їх взаємозв'язок 3.Загальні форми організації суспільного виробництва натуральне і товарне, їх суть та основні риси. Література:№ 1,2,4,5,9,10,11,12,13,16,18,20,24,25,27,28</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	тестові завдання, усне опитування
	<p>Заняття №6 Практична робота №1 Виробнича функція. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва та її економічні та соціальної показники. Література:№ 1,2,4,5,9,10,11,12,13,16,18,20,24,25,27,28</p>	2	вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 5. Теорія грошей.				

<p>Знати: - сутність грошей, їх функцій та еволюції; - знання процесу грошового обігу і його законів, грошового ринку, попиту і пропозиції на гроші.</p> <p>Вміти: - давати наукове тлумачення особливостей формування й розвитку товарно-грошових відносин в умовах сучасної економіки України; - визначати грошові системи (типи) та їх основних елементів.</p>	<p>Заняття №7 Лекція №5 Тема 5.1. Теорія грошей План лекції: Гроші як розвинута форма товарних відносин. Концепції виникнення грошей. Специфіка вартості грошей. Функції грошей та їх еволюція. Гроші та ціна. Грошовий обіг і його закони. Грошовий ринок. Пропозиція та попит на гроші. Модель І.Фішера. Грошова система, її основні елементи та типи. Еволюція грошових систем. Види та природа сучасних грошей. Створення грошової системи в Україні. Суть, причини та види інфляції. Стагфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна державна політика. Література: №1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,19,20,23,24,27,28,29,30</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Усне опитування
	<p>Заняття №8 Семінарське заняття №3 Закони грошового обігу. План: Гроші як розвинута форма товарних відносин. Виникнення грошей. Функції грошей та їх еволюція. Гроші та ціна. Грошовий обіг і його закони. Грошовий ринок. Пропозиція та попит на гроші. Рівновага грошової та товарної мас. Модель І. Фішера. Грошова система. Інфляція. Стагфляція. Антиінфляційна державна політика. Література: №1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,19,20,23,24,27,28,29,30</p>	2	Доповіді студентів, робота з роздатковим матеріалом, елементи бесіди	Опрацювання питань плану Тестові завдання, усне опитування
Тема 6. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва				

<p>Знати: - сутність попиту і пропозиції; - основні аспекти економічних законів попиту та пропозиції; - сутність коефіцієнту еластичності; - сутність попиту та пропозиції.</p> <p>Вміти: - визначати еластичність попиту та пропозиції; - давати характеристику ролі і значення попиту і пропозиції в ринковій економіці; - визначати детермінанти попиту і пропозиції; - давати визначення ціни і факторів, які впливають на неї; - аналізувати недоліки державного ціноутворення в Україні в сучасний час.</p>	<p><u>Заняття №9 Лекція №6</u> Тема 6.1. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Теоретичні засади становлення ринкових відносин. Об'єктивні передумови виникнення ринку. Типи ринків. 2.Сучасний ринок, його сутність, види і структура. 3.Функції ринку. Ринок як сигнальна кон'юнктурно-економічна система. 4.Основні суб'єкти ринкової економіки. 5.Інфраструктура ринку, її роль та значення. 6.Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Теорії капіталу та їх сучасне трактування. 7.Капітал сфери обігу 8.Торговельний капітал. Витрати обігу. Торговельний прибуток і його норма. 9.Позичковий капітал, позичковий процент <p>Література:№1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,19,20,23,24,27,28,29,31</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Усне опитування
	<p><u>Заняття №10 Семінарське заняття №4</u> Ринок як найбільш ефективна модель економіки.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз умов створення ринку в Україні. 2.Порівняльна характеристика вільного, монополізованого та регульованого типів ринку. 3.Ціновий, неціновий та нечесний методи боротьби із конкурентами. 4.Сутність антимонопольного законодавства. Функції антимонопольного комітету. 5.Капітал як економічна категорія товарного виробництва <p>Література:№1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,19,20,23,24,27,28,29,31</p>	2	Доповіді студентів, робота з роздатковим матеріалом, елементи бесіди	Тестові завдання, усне опитування

	<p><u>Заняття №11</u> Практична робота №2 Визначення еластичності попиту та пропозиції. Визначення детермінантів попиту і пропозиції; Література:№1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,19,20,23,24,27,28,29,31</p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 7. Теорія поведінки споживача				
<p>Знати: – основні функції держави в умовах ринку; – недоліки і проблеми в сучасній економічній політиці держави; – характеристику основних моделей економічної політики; Вміти: – визначати роль і основні функції держави в умовах ринку; – робити визначення основних принципів оподаткування і функцій податків; – давати аналіз сучасної податкової політики української держави.</p>	<p><u>Заняття №12</u> Лекція №7 Тема 7.1. Теорія поведінки споживача План лекції: 1. Основний зміст теорії поведінки споживача. 2. Корисність. Максимізація корисності. 3. Криві байдужості та їх властивості. Карта кривих байдужості 4. Бюджетне обмеження та бюджетна лінія. 5. Умови рівноваги споживача Література:№ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,16,18,20,22,25,27,28,29</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Усне опитування
	<p><u>Заняття №13</u> Семінарське заняття №5 Тема 7.2. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовки до практичного заняття, виконання тестових завдань, розв'язування задач на побудову кривих байдужості Література:№ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,16,18,20,22,25,27,28,29</p>	2	Доповіді студентів, робота з роздатковим матеріалом, елементи бесіди	Опрацювання питань плану
Тема 8. Підприємство і підприємництво. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва				

<p>Знати: сутність економічної рівноваги і економічного циклу; сутність і причини інфляції, її видів та форм; методи стабілізації грошового обігу та їх роль; методи регулювання ринку робочої сили; сутність безробіття і зайнятості населення; основні сегменти ринку робочої сили.</p> <p>міти: давати характеристику основних методів впливу на циклічність та інфляцію; давати аналіз економічного циклу і його видів; будувати криві попиту та пропозиції; визначати еластичності попиту і пропозиції</p>	<p><u>Заняття №14 Лекція №8</u> Тема 8.1. Економічна рівновага та циклічність. План: Підприємства (фірми) як виробники основної маси товарів і послуг, що задовольняють потреби людини та як суб'єкти ринку. Організаційні та правові форми підприємства та їх класифікація. Закон попиту і пропозиції. Попит і пропозиція як елементи ринку. Взаємодія попиту і пропозиції з ціною. Еластичність попиту і пропозиції. Капітал і витрати виробництва. Концепції витрат виробництва. Види витрат виробництва та особливості їх динаміки. Прибуток (дохід) на капітал і фактори, що його визначають. Промисловий капітал та його кругообіг. Стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу. Оборот капіталу, його сутність. Швидкість обороту капіталу. Основний і оборотний капітал. Час обороту капіталу та його складові частини. Література: № 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,20,22,24,27,28,29,30,32</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №15</u> Практична робота №3 Розв'язування задач на побудову кривих попиту та пропозиції, еластичності попиту і пропозиції Література: № 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,20,22,24,27,28,29,30,32</p>	4	вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 9. Фінансово-кредитна система				
<p>Знати: суть ринкової економіки та її складові; умови функціонування ринку; принципи ринкової економіки; основні елементи ринкової інфраструктури</p> <p>міти:</p>	<p><u>Заняття №16 Лекція №9</u> Тема 9.1. Фінансова система План: 1. Фінанси в системі економічних відносин. Суть фінансів та їх функції. Суб'єкти та види фінансових відносин. 2. Фінансова система. Фінанси підприємництва. Фінанси населення. Загальнодержавні фінанси. 3. Сутність і структура державного бюджету.</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

<p>давати характеристику ринкової економіки; відрізнити конкуренцію і монополію; робити визначення і суть основних форм і видів конкуренції; визначати причини і сутність монополізму в економіці; характеризувати основні складових ринкової інфраструктури.</p>	<p>4. Бюджетна та податкова системи. Сутність і структура податків. 5. Державні витрати та дефіцит бюджету. Література: № 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,15,18,20,23,24,27,28,29,30</p>			
	<p><u>Заняття №17</u> Практична робота №4 Розв'язування задач Література: № 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,14,16,18,20,22,24,27,28,29,30,32</p>	2	<p>вирішення практичних та ситуативних завдань</p>	<p>Тестові завдання, усне опитування</p>
<p>Тема 10. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість і відтворення робочої сили в перехідній економіці</p>				
<p>Знати: сутність доходу як економічної категорії; систему заробітної плати; основні форми безробіття; форми розподілу необхідного продукту; розподіл фонду життєвих засобів;</p>	<p><u>Заняття №18 Лекція №10</u> Тема 10.1. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість і відтворення робочої сили в перехідній економіці План лекції: Сутність доходу як економічної категорії. Доходи населення, їх види та джерела формування. Сутність та механізм розподілу доходів. Форми розподілу доходів за трудові результати та економічну діяльність. Заробітна плата: як ціна товару «робоча сила» та форма розподілу за результатами праці. Форми та системи заробітної плати. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів та її межі. Побудова кривої Лоренца та кривої Лафера Література: № 1,2,3,4,5,9,11,12,13,15,16,18,19,20,22 25,27,28,29</p>	2	<p>Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда</p>	<p>Усне опитування</p>
<p>Тема 11. Тенденції розвитку сучасної економіки. Сутність процесу суспільного відтворення</p>				

<p>Знати: види суспільного відтворення; сутність, типи фактори та наслідки економічного зростання.</p> <p>Вміти: розрізняти, що таке суспільний продукт і макроекономічні показники; з'ясувати механізм утворення й розподілу національного доходу; визначати причини і недоліки малих і середніх циклів.</p>	<p><u>Заняття №19 Лекція №12</u> Тема 11.1. Тенденції розвитку сучасної економіки. План лекції Сутність і багатогранність процесу суспільного відтворення. Суспільний продукт та закономірності його розширеного відтворення. Економічне зростання: сутність, типи і фактори. Основні моделі економічного зростання. Фактори економічного зростання. Заощадження та нагромадження. Література: №1,2,3,8,10,11,12,13,14,16,18,20,24, 25,27,28,29,30</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №20 Лекція №13</u> Тема 11.2. Сутність процесу суспільного відтворення План: Інвестиції – ключова ланка перетворення структури народного господарства та передумов економічного зростання. Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів. Економічні і структурні кризи. Малі і середні цикли. Довгі хвилі Н.Д. Кондратьєва. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний продукт (ВНП), валовий внутрішній продукт (ВВП) Література: №1,2,3,8,10,11,12,13,14,16,18,20,24, 25,27,28,29,30</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
<p>Тема 12. Закономірності розвитку світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.</p>				

<p>Знати: роль міжнародної економіки у зростанні добробуту людської спільноти світу; сутність сучасної структури світового господарства; основні ланки транснаціональних корпорацій;</p> <p>Вміти: робити характеристику валютної системи; орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку господарських зв'язків, інтеграції України в міжнародну економіку; розкрити взаємозв'язок між інтеграцією економіки України і світовим господарством.</p>	<p>Заняття №21 Лекція №14 Тема 12.1. Закономірності розвитку світового господарства План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, етапи становлення та основні риси світовою господарства. Сучасна структура світового господарства. 2. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства. 3. Транснаціональні корпорації і розвиток міжнародних виробничих зв'язків. 4. Міжнародна економічна інтеграція та її організаційні форми. <p>Література: №1,2,3,4,5,8,10,11,12,13,14,17,18,20,24,25,27,28,29, 30,32</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
Всього за I семестр: 48 год. у т.ч. лекцій -28, практ. – 10, сем. – 10.				

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96; редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №436-IV; редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02..12.2010 №2755-VI; редакція від 22.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV; редакція від 26.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>.
5. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 р. N 448/96; редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80/ed20240101#Text>.
6. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: закон України від 22.03.2012 №4618-VI; редакція від 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.
7. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XI; редакція від 31.12.2023. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.
9. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII; редакція від 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
10. Про національний банк України: Закон України від 20.05.1999 №679-14; редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

Основний

11. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії. К.: Вища школа, 1995. 471 с.
12. Гаврилко П.П. Основи економічної теорії. Вид. центр УКТ, Ужгород, 2002.
13. Кулішов В.В., Гаврилко П.П. Основи економічних знань. Підручник для студентів вищих закладів освіти. Львів: «Магнолія Плюс», 2005.
14. Костюк В.С. Економічна теорія: Навчальний посібник. Київ, «ЦУЛ», 2009. 520 с.
15. Башнянин Г.І., Шевчук Є.С. та ін. Політична економія. Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2021. 480 с.
16. Башнянин Г.І., Гаврилко П.П., Шевчук Є.С. та ін. Політична економія. Навчальний посібник, Львів, 2004
17. Климко Г.М. та ін. Основи економічної теорії: політекономічний аспект. Підручник для студ. екон. спец. вищих закладів освіти. К.: Знання-Прес, 2002. 615 с.

18. *Економічна теорія. Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання-Прес, 2007. 719 с.*
19. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. *Основи економічної теорії: Підручник. К.: «Атіка», 2001. 744 с.*
20. Мочерний С.В. *Основи економічної теорії: навч. посібник/ С.В.Мочерний, О.А.Устенко.-3-тє вид., стер.- К.: Академія, 2009.- 502 с.*
21. Чепінога В. Г. *Основи економічної теорії: Навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 240 с.*

Додаткова

22. Варналій З.С. *Мале підприємництво: основи теорії і практики. 4-те вид. К.: Знання, КОО, 2008. 302 с.*
23. Васильченко З.М. *Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація. К.: КОНДОР, 2007. 528 с.*
24. *Економічна енциклопедія. У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3. / Редколегія: С.В. Мочерний (відповід. редактор) та інші. К.: Видавничий центр «Академія», 2000, 2001, 2002. 864 с., 848 с., 952 с.*
25. Корнійчук Л. *Політекономія: виникнення і еволюція. Економіка України. №2. 2011. С.80-92.*
26. Мазаракі А., Лагутін В. *Ринок споживчих товарів в Україні: посткризові тенденції. Економіка України. №9. 2011. С. 17-26.*

Інтернет-ресурси

27. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
28. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
29. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
30. Національний Банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
31. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
32. Українська Рада Бізнесу: Об'єднання бізнес-асоціацій в Україні. URL: <https://urb.org.ua/>